

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 250.

V Ljubljani, v sredo 30. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom se prične nova naročba na

„Slovenca“,

h kateri najuljudneje vabi

OPRAVNIŠTVO.

Cena naročnini razvidi se na glavi lista.

Deželni zbor kranjski.

(Sedma seja dne 29. oktobra 1889.)

(Konec.)

Poslanec Gorup nadalje poroča o dovršitvi konvertovanja kranjskega-zemljiško odveznega dolga v novo deželno posojilo:

Zemljiško-odvezni dolg znašal je koncem dec. l. 1887. na glavnici 3.809.914 gld. 50 kr., l. 1888. se je plačalo 1.158.601 gld. 50 kr., ostalo torej koncem decembra l. 1888. še na dolgu 2.651.313 gld. Leta 1889. in sicer do konca avgusta l. 1889. se je plačalo glavnice 2.622.259 gld. 50 kr., zastanek ne še povrnjenih glavnice znaša torej 29.053 gld. 50 kr. Na 5% premijah od neoglašenih zemljiško-odveznih obligacij se je leta 1888. poravnalo 57.604 gld. 57 1/2 kr. V letu 1889. in sicer do konca avgusta l. 1889. pa 130.934 gld. 46 1/2 kr., skupaj torej 188.539 gld. 4 kr. Na 5% obligacijskih obrestih se je plačalo leta 1888 190.844 gld. 63 kr., do konca avgusta l. 1889. pa 42.812 gld. 1/2 kr., skupaj torej 233.656 gld. 63 1/2 kr.

Zastanek do konca avgusta l. 1889. znaša torej: na 5% premijah 1411 gld. 21 1/2 kr., na 5% obligacijskih obrestih 36.416 gld. 24 1/2 kr., na glavnici 29.053 gld. 50 kr., torej skupaj 66.880 gld. 96 kr.

Od 1. januarja l. 1888. do konca avgusta l. 1889. se je plačalo: glavnice 3.780.861 gld., 5%

premije 188.539 gld. 4 kr. 5% obrestij 233.656 gld., 63 1/2 kr., torej skupaj 4.203.056 gld. 67 1/2 kr.

Poslanec baron Svegel je poročal v imenu finančnega odseka o računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1888. Rednih dohodkov je bilo 4769 gld. 62 kr., troškov pa 5038 gld. 12 kr. Premoženje znaša: V gotovini in zastankih 5673 gld. 90 kr., v glavnicih 3410 gld., vrednost poslopja „Rudolfinum“ 253.496 gld. 72 kr., vrednost inventarskih reči 13.000 gld., vrednost muzejskih zbirk 58.000 gld., vrednost Vik. Smoleta zapuščine 100.858 gld. 38 kr., skupno premoženje torej 434.439 gld. Dolgovi znašajo 33.549 gld. 27 1/2 kr., torej čisto premoženje 400.889 gld. 72 1/2 kr., in se je od prejšnjega leta pomnožilo za 2042 gld. 67 kr. Za leto 1890. so administrativni troški proračunjeni na 2230 gld., nagrade, troški za vzdrževanje poslopja, muzejske naprave, uradne in pisarniške potrebe, potni troški, davki, troški za umeščenje zbirk in vredovanje arhiva, vrt in nasadi in drugi troški so proračunjeni na 2220 gld., torej vkupe 4450 gld.; kot izvanredni troški za muzejske naprave in prazgodovinske najdbe so proračunjeni na 200 gld., za umeščenje zbirk in vredovanje arhiva pa 300 gld., torej znaša skupni proračun 5050 gld. Ker pa bodo muzejski lastni dohodki znesli 775 gld. 60 kr., torej bode treba iz deželnega zaklada pokriti 4274 gld. 40 kr.

Ob enem je deželni zbor na znanje vzel poročilo deželnega odbora o deželnem muzeji in na predlog finančnega odseka izrekel hvalo vsem dobrotnikom in prijateljem muzeja. Konečno je zbor sklenil resolucijo, da se mesto kustosovo primerno in stalno namesti, opusti mesto preparatorja in na podlagi njegovih dohodkov ustanovi mesto muzejskega asistenta kot dež. uradnika. V to svrhu se je pooblastil deželni odbor, da to prenapredbo izvrši in prihodnjemu deželnemu zboru predloži načrt nove, prenapredene službene instrukcije za kustosa in asistenta.

Pri tej točki nasvetuje poslanec Hribar, naj se napisi v deželnem muzeji na hodnikih in nad vratmi, v prihodnje pa tudi na zbirkah tako premené, da bode na prvem mestu slovenski in na

drugem nemški napis. Poročevalec baron Svegel odgovarja, da je ta predlog načelen in samostalen, torej bi se bil moral staviti že v finančnem odseku, čegar član je poslanec Hribar. Vsa narodna stranka je bila vsled Hribarjevega nenadnega in v načelu tako važnega predloga iznenadena in torej vznemirjena. Zato je poslanec Kersnik nasvetoval, naj se predlog poslanca Hribarja kot samostalen iz formalnih ozirov izroči finančnemu odseku, kar se je tudi zgodilo. Tu je bil drugi poskus gosp. poslanca Hribarja, da bi spravil v zadrego narodno stranko z nenadnim predlogom ter se pokazal kot veren učenec mladočeških tribunov.

V imenu upravnogospodarskega odseka je poročal poslanec Kersnik o vladni predlogi z načrtom zakona o vzgojevalnicah in učilnicah za gluhoneme in slepe otroke naslednje:

„Slavni zbor!“

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora III. seje dne 15. oktobra t. l. izročila se je upravnemu odseku v pretres in poročanje vladna predloga z načrtom zakona o vzgojevalnicah in učilnicah za gluhoneme in slepe otroke.

Upravni odsek je po temeljitem in vsestranskem pretresanju tega načrta in po obširni debati storil enoglasni sklep, da se preide o tem načrtu na dnevni red, ter je mene kot svojega poročevalca pooblastil motive in razloge temu sklepu prijaviti slavnemu deželnemu zboru.

Ta zakonski načrt prinaša dve glavni določbi, in v drugi, katera bi utegnila biti za našo deželo važnejša, — kajti prvi manjka vsake materialne podloge, — še neko prikrito tretjo zahtevo, katere izpeljava bi bila, dasi jo je želeti s šoli in pouku prijaznega stališča, vendar silo težavna z ozirom na šolske razmere po deželi.

Predloga zahteva:

1. da tedaj, kadar je v kaki šolski občini najmanj dvanajst gluhonemih ali dvanajst slepih otrok, ki so dolžni obiskovati šolo, pa ne dobivajo pouka v kakšni vzgojevalnici za gluhoneme, oziroma slepe otroke, mora deželni šolski svet v zvezi z jedno, ali, kadar je treba, tudi z več javnimi splošnjimi

LISTEK.

Pripovedke za narod.

Spisal Lev Tolstoj; prevél M. V.

Trije puščavnikl.

A moleč ne govorite veliko, kakor malikovalci, ker ti mislé, da bodo uslišani zaradi mnogih besedi. Ne jednačite se njim, saj vaš Oče vé, predno ga prosite, česa potrebujete.

(Matej VI., 7. 8.)

Plul je na ladji arhijerej¹⁾ iz mesta Arhangeljska v Solovke. Na tej ladji pluli so tudi bogomolci²⁾ k ugodnikom. Veter je bil lahen, vreme jasno, ladja se ni preveč zibala. Bogomolci so nekateri ležali, nekateri so se krepčali z jedili, nekateri pa so sedeli kupoma ter se drug z drugim pogovarjali. Prišel je i arhijerej na palubo, jel hoditi po mostu semtertje. Arhijerej pristopi k nosu, vidi: zbral se je kup ljudi. Kmetič kaže z roko nekaj

na morji in govori, a narod posluša. Arhijerej se ustavi, pogleda, kamor kaže kmetič; ničesa ne vidi, le morje se blesti na solcu. Arhijerej stopi še bliže, začne poslušati. Ugrši arhijereja, sname mužik (kmet) čapko in umolkne. Tudi narod uzre arhijereja, sname čapke, ga počasti s tem.

„Ne bojte se, bratci“, reče arhijerej. „Tudi jaz sem prišel poslušat, kaj ti, dobri človek, pripoveduješ.“

„O puščavnikih nam je pripovedoval ribič“, reče nekov kupec smeleje.

„Kaj o puščavnikih?“ vpraša arhijerej, stopi k ostenku in séde na klop. „Povej i meni, poslušam. Kaj si pravil?“

„Evo, tam vidi se otočec“, reče mužik ter pokaže pred-sé na desno stran. „Na tem otočci živé puščavnikl, spasavajo se.“

„Kje je otočec?“ vpraša arhijerej.

„Tam, izvolite pogledati, kamor kažem. Evo oblaka, bolj na levo, vniz, vidi se kakor ploskva.“ Gleda, gleda, arhijerej, voda se leskeče, on ničesa ne vidi, ker ni vaje razločevati v takej dalji.

„Ne vidim“, reče. „Kakovi puščavnikl živé na otoku?“

„Božji ljudje“, odgovori kmet. „Že davno sem

čul o njih, toda ni se mi posrečilo videti jih, predlanskim pa sem jih sam videl.“

In začel je znova pripovedovati, kako je šel ribe lovit in kako ga je zaneslo k temu otoku, da sam ni vedel, kje je. Zjutraj je začel hoditi po otoku ter je naletel na kočico, pri kočici je videl jednega puščavnika, a potem sta izstopila še dva; nahranili in osušili so ga in pomogli mu iztesati čolnič.

„Kaki pa so po videzu?“ vpraša arhijerej.

„Jeden je majhen, zgrbljen, zelo star, v obnošenej obleki, star gotovo sto let, siva brada mu je začela vže zeleneti, on sam pa se nasmejava in je svetel, kakor angelj nebeški. Drugi je po stasu višji, tudi star, v raztrganem kaftanu, široka brada mu je siva in rumena, a ta je močan človek: ladjico mojo je preobrnil — kakor zober, niti pomoči mu nisem utegnil — tudi vesel. A tretji je visok, brada mu seže do kolen in je bela kakor sneg, a on je mračen, obrvi mu visé na oči in je ves gol, le s plahto je opasan.“

„Kaj so govorili s teboj?“ vpraša arhijerej.

„Večinoma so delali molče in drug z drugim malo govoré. Jeden pogleda, drugi ga vže razume. Jel sem visokega izpraševati, če vže davno tu živé.

¹⁾ Ruski škof.

²⁾ Romarji.

ljudskimi šolami ustanoviti posebne ljudske šolske razrede za gluho-neme ali slepe otroke; in

2. kadar je v kaki šolski občini manj, nego dvanajst gluho-nemih ali dvanajst slepih otrok, ki so dolžni v šolo hoditi, pa ne dobivajo pouka niti v vzgojevalnici za gluho-neme, oziroma slepe otroke, niti v posebnem ljudsko-šolskem razredu za gluho-neme in slepe otroke, morajo ti otroci vrhu tega, da se svoji doumljivosti primerno udeležujejo pouka zdravočutnih otrok, dobivati poseben, gluho-nemim, oziroma slepim otrokom primeren, vsak teden najmanj triurni pouk na dotični splošnji ljudski šoli.

Upravnemu odseku se je potrebno zdelo, ozreti se najprej na materialno podlogo tega načrta, to je, na vprašanje, je li z ozirom na število gluho-nemih in slepih otrok, ki jih šteje Kranjska, ta zakon potreben? Odgovor na to je moral biti negativen.

Vsa Cislajtanija šteje po zadnjih izkazih skupaj 26.793 gluho-nemcev in 15.762 slepcev. Razdeljeni pa so ti po raznih deželah v jako različni razmeri. Mej tem, ko pride na vsacih 100.000 prebivalcev v Dalmaciji le 61 gluho-nemcev pa 88 slepcev, v Istriji 80 " in le 60 " štejejo na vsacih 100.000 prebivalcev

Gorenje-Avstrijsko	131	gluho-nemcev	in	70	slepcev,
Moravska	125	"		68	"
Bukovina	116	"		66	"
Galicija	150	"		76	"
Solnograd že	186	"		100	"
Štajersko	190	"		67	"
Koroško pa	281	"		92	"

Na Kranjskem je na 100.000 prebivalcev samo 95 gluho-nemih in 75 slepcev. Torej zavzema Kranjska v tem oziru tako ugodno stališče, kakor razven nje le še Češka in Spodnje-Avstrijska, in ne mnogo slabše, kakor najugodnejše dežele, namreč Istra in Dalmacija. Vseh skupaj je na Kranjskem 457 gluho-nemcev in 357 slepcev. Otrók v starosti od 6. do 12. leta, takih, ki bi bili dolžni obiskovati šolo, in katerim bi bil namenjen pouk na podlagi tega zakona, pa je letos vseh skupaj 153 gluho-nemih in slepih; torej na 100.000 prebivalcev samo 32 takih nesrečnih otrok. Temu nasproti pa stoji okroglo 350 ljudskih šol, namreč javnih, privatnih in šol za silo, in pripadajo povprek na vsako šolo $\frac{3}{7}$ enega takega otroka.

Iz teh podatkov se razvidi, da je prva točka tega zakonskega načrta, ki govori o ustanovitvi posebnih ljudsko-šolskih razredov za gluho-neme in za slepe otroke, kodar jih je najmanj 12 v šolski občini, za našo Kranjsko popolnoma brez pomena, in reči smem, hvala Bogu!, nepotrebna.

Iz istih razlogov se more in smé tudi drugi točki ugovarjati, še bolj pa z ozirom na to, da na Kranjskem obiskuje le 85% za šolo godnih in dolžnih otrok v istini šolo, ostalih 15% pa se rekrutira večinoma iz goratih krajev, kjer ni šol, a kjer je tudi navadna in prava domačija gluho-nemcev. Tudi si je težko predstavljati tisti pouk, ki naj bi bil, kakor zahteva zakon, doumljivosti takih otrok primeren in s poukom zdravočutnih otrok skupen.

Ako se bavi učitelj tu preveč s takimi slabouchutnimi, zanemaril se bo pouk zdravočutnih; ako

se pa ne bavi z njimi, potem je odveč, da obiskujejo šolo. Tudi bi imel in more imeti tak skupen pouk mnogo nedostatkosti, katere je s pedagogičnega stališča in v interesu vzdrževanja discipline zavračati.

Sploh je bil upravni odsek mnenja, da bi se sprejemom določbe § 7. tega načrta, ki določa obligatni pouk gluho-nemih in slepih otrok, izpremenila § 23. državne šolske postave in § 19. naše deželne postave z dné 29. aprila 1873, ki oproščata take otroke od obiskovanja šol. V prvo pa nismo kompetentni, drugemu pa ugovarja težava, s katero bi se tak sklep izpeljal po deželi. Vše sedaj se oproščajo pri c. kr. okrajnih šol. svetih otroci iz mnogo manj važnih vzrokov, nego sta slepota ali gluho-nemost; vše to, da je otrok premalo telesno razvit, premajhen ali šepav, da ne more sam prehoditi onih štirih kilometrov, ki ga vežejo na šolo, zadostuje za njegovo oproščenje. In misliti si ni, da bi kmetski stariši gluho-neme in slepe otroke, katerih vendar samih ne morejo in ne smejo pustiti na pot, spremljali ali spremljati pustili v šolo. Kdor pozná razmere po deželi, mora reči, da tu ne gré umestnega obstoječega zakona prenejarjati.

In konečno je moral upravni odsek ozir jemati na izreden položaj, v katerem je kronovina Kranjska ravno gledé ustanov za gluho-neme in slepe. Okolo 400.000 gld. znašajo dotične ustanove, in ko bi se ravno c. kr. vlada, oziroma c. kr. ministerstvo za pouk kot ustanovna oblast ne držalo tako tesnosrčno svojih enkrat izraženih načel gledé Holzapfel-nove ustanove, imamo lahko v kratkem času, sicer ne svoj zavod za gluho-neme, pač pa toliko ustanov, da vzgojimo veliko večino onega poldruega stota takih otrok. O tem zadnjem pa bode pač govor tedaj, ko pride dotični oddelek letnega poročila tu v slavnem zboru na dnevni red. To je bil važen razlog, da je bil sprejet v upravnem odseku enoglasni sklep, kateri imam čast staviti slavnemu dežel-nemu zboru:

Slavni deželni zbor naj sklene:

O vladni predlogi z zakonskim načrtom o vzgojevalnicah in učilnicah za gluho-neme in slepe otroke (priloga 31) se preide na dnevni red.

Deželni predsednik baron Winkler je v dolgem govoru zagovarjal vladno stališče; poslanec Povše je v daljšem govoru pojasnjeval neprimernost vladnega načrta za deželo Kranjsko, istotako poslanca dr. Schaffer in Klun; slednji je konečno nasvetoval, naj se vladna predloga izroči deželnemu odboru, ki naj v prihodnjem zasedanju o njej poroča in stavi primerne nasvete. Predlog poslanca Kluna je bil sprejet. Dotične govore bomo objavili po stenografskem zapisniku.

Poslanec dr. Tavčar je v imenu upravnega in gospodarskega odseka poročal o prošnji mestne občine Kranj, da se ohrani kranjska gimnazija, ter nasvetoval, da se deželni zbor izreče za obstanek gimnazije in naroči deželnemu odboru, naj ta vloži prošnjo na vladno in peticijo na državni zbor in ob enem naglaša nujno potrebo razširjenja gimnazije z osmimi razredi. Za obstanek gimnazije in njeno razširjenje so govorili za dr. Tavčarjem poslanci Svetec, Hribar in Klun. (Ime zadnjega je „Narodov“ poročevalec menda slučajno (?) izpustil? Op. por.) Poslanca baron Švegel in dr. Schaffer

sta pobijala odsekov predlog, češ, da gimnazije v Kranji ni treba in da se zanjo potegujejo le meščani in morda bližnja okolica, Gorenjci sploh pa ne. V Kranji naj bi se ustanovil ali kak zavod za gluho-neme ali druge namene. Vladni zastopnik, deželni šolski nadzornik Smolej je dokazoval, da je gimnazija v Kranji bila slabo obiskovana in torej ni odzela mnogo učencev ljubljanski prenapolnjeni gimnaziji, kar je bil prvotni namen kranjske gimnazije. Dalje je ugovarjal trditvam, češ, da vlada germanizuje, in se je skliceval na to, da imajo slovenski razredi v Ljubljani paralelke, a nemški so slabše obiskovani. Po konečnem govoru poročevalca dr. Tavčarja so bili vsprejeti z vsemi proti nemškimi glasovom vsi trije predlogi. Nato je deželni glavar po četrti uri sklenil sejo.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Dné 19. oktobra se je vršila na našem vseučilišču svečana inštalacija novega rektorja dr. Marjanovića. Ko je prejšnji rektor dr. Franki po dovršenem oprostnem govoru od občinstva navdušeno pozdravljen odstopil ter novemu rektorju znakove te časti izročil, izpregovoril je dr. Marjanović svoj nastopni govor, v katerem je omenil, da je naloga hrvatskega naroda, biti posrednikom med iztočno slavensko in zapadno romensko kulturo. Kot veja velikega slavenskega naroda morajo Hrvati svojo lastno staro kulturo varovati tujega škodljivega vpliva, ter gledati, da se le ta čim bolje razvija. Ta naloga pripada v prvi meri zagrebskemu vseučilišču. Potem je govoril učeni profesor o svojem predmetu, o kanoničnem pravu, kateremu naj bode namen, bratski narod slavenskega juga, ki je razdeljen v dve cerkvi, pomiriti in popolnoma zjediniti. Konečno je predaval profesor še o konkordatu. Ves njegov govor je zbrano občinstvo radovedno poslušalo ter govornika na svršetku burno pozdravilo.

Kaj resnične so besede novega rektorja o važnosti našega vseučilišča; to spoznavajo tudi naši nasprotniki; zato je pa tudi toliko zaprek pri njegovem razvitku. Željo vsega proforskega zbora, katero je javno izrazil odstopivši rektor o popolnitvi z medicinsko fakulteto, pobijal je ravno ob istem času sam predstojnik za bogočastje in nauk v odboru za popolnenje vseučilišča. Vlada je skoro da protivna zbiranju dobrovoljnih prineskov v to svrhu, in vendar je nabranih že 107.000 gld. Hrvatski narod si mora vse sam storiti, pa še z zaprekami od domačih ljudij, a budimpeštanski židje in luterani mu oponašajo povrh tega še siromaštvo. Je li čudo, da naša „alma mater“ ni mogla biti do zdaj ono, kar so vneti rodoljubi pričakovali?

Petnajst let je, kar se je vršila prva inštalacija rektorja, piše „Obzor“. S kakšnimi svečanostmi je bil obavljen ta čin, vsi se še spominjamo; ravno tako se tudi spominjamo, katere in kakšne nade so se gojile pri odpretu najvišjega učnega zavoda, kakoršen more imeti dežela.

Dvoje se je takrat posebno naglašalo: da bode hrvatsko vseučilišče novo ognjišče, okoli katerega se bode zbirala mladež iz vseh krajev naše domovine, in sploh iz vseh jugoslovanskih dežel; a drugo, da bode ono točka, ki bode vezala zapad z iztokom ter na iztok širila luč zapadne prosvete.

A, je li vseučilišče odgovorilo svojeji zadači?

Mi mislimo, da ni; in ako je, ni v onej meri, kakor se je pričakovalo in moralo pričakovati. Vseučilišče sevéda ni samo krivo. Gospoda profesorji, sploh govoreč, vrše svojo dolžnost, neki se s svojim delovanjem še posebno odlikujejo, a mladež z druge strani pohaja v znatnem broju vsučilišče in tudi z zadovoljnim vspehom polaže svoje izpite.

Ali le to ni dosti. Ko bi se s tem zadovoljili, pokazali bi, da misijo našega vseučilišča smatramo z jako ozkega in materialnega stališča.

Mi danes nočemo o potankostih govoriti. Ko bi hoteli, dosti bi nam bilo eno navesti, a ta je, da Hrvatoma-Slavenoma sploh — z one strani Litve ni dovoljeno pohajati naše vseučilišče, kakor bi hoteli radi valjanosti izpitov. Že po tem ne more vseučilišče doprinasati v željenej meri, kar je potrebno za moralno in kulturno solidarnost Hrvatov.

Ali kar je najbolj na potu velikemu blagotvornemu vplivu našega vseučilišča, to je oni duh, ki je v današnji dōbi zavlada v nekih krogih ter se dotaknil tudi že našega vseučilišča. Vseučilišče ni svobodno; nima onih pogojev svobode, katero so uživala vseučilišča celó v tako razupitem veku. Nekim ljudem je namreč zoperna kulturna misija

Namrščil se je, nekaj zamrmral, razsrdil se. Ko ga je pa mali starec prijel za roko, nasmehnil se je in takoj utihnil. Starec je le rekel: usmili se nas in se nasmehnil.“

Ko je kmet govoril, približala se je ladija še bolj k otokom.

„Glej, sedaj je popolnoma viden“, reče kupec. „Sedaj izvolite pogledati, vaša prečestitost“, reče on, kažoč.

Arhijerej je začel gledati. In res, zagledal je črno piko, otočec. Arhijerej pogleda še jeden pot, odide potem od nosa h krmilu ter pristopi h krmarju. „Kakov otočec je to,“ vpraša, „ki se vidi odtodi?“

„A ta; nima imena. Tu jih je mnogo.“

„Ali se res tu puščavniki spasavajo?“ vpraša.

„Pripovedujejo, vaša prečestitost, toda ne vem, je-li res ali ne. Ribiči, pravijo, so jih videli. O tem mnogo blebetajo.“

„Jaz želim pristopiti k ostrovu, da vidim puščavnike“, dé arhijerej. „Kako bi to naredil?“

„Z ladijo se ne more blizu“, odgovori krmar.

„Na čolnici lahko, a treba vprašati starejšino.“ Pokličeta starejšino.

„Rad bi videl puščavnike“, reče arhijerej, „bi me li mogli peljati tja?“

Starejšina začne odgovarjati: „Možno je, možno, toda mnogo časa potratimo s tem in, osmelim se primetniti vašej prečestitosti, ni vredno iti jih gledat. Čul sem od ljudij, da živé tam povse glupi puščavniki, ne umejo ničesa ter ne morejo i ničesa govoriti, kakor morske ribe.“

„Rad bi“, odgovori arhijerej. „Plačam vam za trud, peljite me.“

Mornarji so se razporedili, zasukali jadra. Krmar je zasukal ladijo, zapluli so k ostrovu. Arhijereju so prinesli stol na ladjin nos. Séde, pa gleda. In ves narod na ladiji se je zbral, vse gleda na ostrov. In kdor ima bistrejše oči, vidi vše kamenje na ostrovu, kažejo vše i kočó. Jeden zagledal je vše i tri puščavnike. Starejšina je prinesel daljnogled, pogledal nanj in podal ga arhijereju: „Res,“ reče, „na bregu, na desno od kamenja, troje ljudij.“ Pogleda i arhijerej na daljnogled, naravná, kamor treba; res jih stoji troje: jeden visok, drugi nižji, a tretji prav majhen; stojé na bregu, držé se za roke.

Starejšina pristopi k arhijereju: „Tu treba, vaša prečestitost, ladijo ustaviti. Ako vam je ugodno, izvolite odtodi odpluti na čolnu, a mi tu postojimo in vržemo sidra.“

(Konec sledi.)

Hrvatske, zopern njen kulturni napredek; kajti dokler mi napredujemo na kulturnem polju, težko bodo oni mogli doseči svoj politični cilj. Za Hrvatsko ne sme biti središče narodne misli: kdor je v Zagrebu, ne sme se čutiti, da je v hrvatskej in slavenskej zemlji, nego v zemlji, ki je del velike madjarske domovine.

Zavoljo tega oni delajo čisto dosledno, ko zado našega vseučilišča smatrajo z najožjega stališča; ki se upirajo onemu razvitku vseučilišča, ki bi mogel povzdigniti naš mili zavod na višino velike kulturne in prosvetne naloge.

Velika zapreka našemu vseučilišču pri vršenju njegove naloge je tudi duh nemške kulture. Po tej kulturi moremo dobiti gorečih iziskovalcev, umnih anatomičarjev besedij, — ali ona ne daje života, ne daje oduševljenja, ne daje poleta. Nam, — mlademu narodu, kateremu je treba še mnogo korakov do njegovih idejalov, — treba solnce latinske kulture, da nas greje, a ne mrzlih severnih vetrov, da nam srce v led pretvarajo. Vpliv nemške kulture škodljiv je za našo narodno samosvest, za naš značaj, za naša svobodna čustva.

Mi hočemo umnih ljudi; ali mi hočemo tudi umetniških duš, hočemo pred vsem značajev. Ni nam dovoljno, da filolog zná analizovati najdrobneje vsako besedo v Vergiliju, ali da zná lepo razpravljati, je li ni Odiseja vsa od enega komada: kar nam je treba, to je, da razumemo lepote Vergila in Homera, in da nas te lepote navdušijo.

Potrebno je, da nam nauk razvije pamet, ali je nam še bolj potrebno, da nam vzgoji duh. Duh, ki čuti, kaj je lepo in dobro, — ta ne more biti gluha čustvu ljubezni do domovine in svobode, ta ne more biti rob.

Takšna vzgoja ne prija današnji dōbi, — ali mi potrebujemo takšne vzgoje, da se vsprotivi današnji dōbi.

Dostaviti bi imeli samo še to, da naj se goji znanost na krščanski podlagi, da se ne bi nič več ponavljali prizori, kakor so se vršili pred nekimi leti vsled predavanja prof. Spevca.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Notranje dežele.

Grof Kálnoky je odpotoval v Friedrichsruhe. „Liberté“ sklepa iz tega, da je moč in volja Bismarckova zadosti velika za posredovalno vlogo med Rusijo in Avstrijo. V tem slučaju bi Avstrija in Italija stopili na zmernejše stališče nasproti Rusiji.

V predvečerašnji seji **državnega železniškega sveta** je trgovinski minister naznanil, da je vesti o preostatkih v državnem proračunu kar na milijone treba jako trezno in previdno vsprejemati in da ne kaže, gojiti pretirane nade.

Deželnozborski klub **moravsko-čeških** poslancev je sklenil deželnemu zboru izročiti predlog, da se zopet ustanovi češko vseučilišče, oziroma češka medicinska stolica.

Vnanje države.

Srbske skupščine odposlanstvo je včeraj izročilo regentu Ristiću adresno. Ristić jo je vsprejel ter izjavil, da ga jako veseli, ker se more s skupščino strinjati v zaupanju do vlade. Adresa je napravila vsestranski dober vtis. — Uradni list razpisuje dopolnilne volitve za Belgrad in Zajčar na 29. dan oktobra st. st. ter objavlja umirovljenje popa Aleksija Ilića, bivšega predsednika belgrajskemu konzistoriju in odličnega člana naprednjaške stranke.

Bolgarska „Svoboda“ naglašja z ozirom na bodoče otvorjenje skupščine, da je politični položaj jasnejši, nego prejšnja leta. Vlada je pod modrim vodstvom prinčevim umela vzdržavati mir na znotraj in pridobiti si simpatije inozemstva. Upajmo, da ni več daleč dan, ko se bodo na korist Bolgariji izražene besede cesarja Franca Jožefa I. uresničile in bo postavila Turčija priznanje princa Ferdinanda na dnevni red — okoliščini, ki jasno dokazuje, da Evropa zaupno zre v bodočnost.

„Daily Chronicle“ javlja iz Peterburga, da se **Rusija** vzlic mirovnemu mišljenju carjevemu ne prestando oborožuje. Spomladi bo dvajseta konjiška divizija iz Kavkaza premeščena na avstrijsko mejo. List dostavlja, da so to le — varstvene navedbe.

Švcarsko socijalno-demokratska stranka je na svojem predvečerašnjem letnem shodu sklenila, da bo po volitvah v narodni svet prihodnje leto povsodi postavila svoje kandidate, kjerkoli bo to kazalo, in da bo strogo in odločno pobijala nadaljno razširjevanje političnega redarstva.

Pariški dopisnik „Vaterland“-a prorokuje **francoskim** katoličanom še jako žalostne dni. Vse, kar se je pisalo o približanju mej desnico in zmernimi republikanci, je le prazno besedičenje, kajti zadnji volilni boj je le še razširil prepad mej navedenima

strankama. Tudi so republikanci kakor prej takó tudi sedaj še vedno nesložni; edini predmet, v katerem so enega duha, je boj zoper cerkev. Ministerstvo čuti, da se mu tla pod nogami majejo; stara navada pa je, da vselej, kadar je kako ministerstvo omajano, hoče to pridobiti večino za-se s cenim sredstvom — naredbami zoper katoliško vero. O nespravljivosti republikancev spričuje tudi nameravana omejitev tiskovne svobode, kar se obrača le zoper boulangistiške in konservativne liste. Zoper tiskovne prestopke bodo sodišča jako strogo postopala z velikimi globami; posledica temu pa bo, da se bodo mogli vzdrževati le bogati — židovski časniki. — Jules Ferry hoče na vsak način še enkrat priti na politično površje. Kakor znano, zmagal je zoper njega konservativce Picot. Ferry sedaj dela na vse pretege, da bi ovrgel to involitev. Kakor se poroča, pregovoril je že več svojih volilcev-pristašev, da bodo vložili ugovor zoper Ribotovo izvolitev. Na drugi strani je pa 500 volilcev iz Aignancourta podpisalo pritožbo, katero bo posebno odposlanstvo izročilo zoper izvolitev Joffrinovo, ki je zoper Boulangerja propadel, a je bil od volilne komisije vendar kot zmagovalec proglašen.

Italijanski ministerski svet se je minole dni bavil z velikanskim primanjkljajem, kateri je večnemu mestu naložilo liberalno gospodarstvo. Vlada je začetkoma nameravala že razpisane upravne volitve odložiti in spraviti mestne finance poprej nekoliko v red, da bi tako pomagala liberalnim zapeljivcem do topetne zmage. Izprevidela je pa menda, da se volilci ne bodo dali loviti na take priproste limanice; zaradi tega se bodo volitve v Rimu vršile 10. dan novembra. Radovedni smemo biti, s kakimi sredstvi bo pri teh razmerah vlada delovala za svoje privržence. V provincijah se volitve že vrše in prva poročila javljajo, da so skoraj povsodi liberalci propadli. Kjer niso katoličani zmagali, prodrli so radikali, ki z vsemi silami na svojo korist izrabljajo novo volilno postavo.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, dne 22. oktobra. Skoraj čudili bi se dopisniku v 239. št. cenjenega „Slovenca“, ki piše v notici iz „Notranjskega“ tako-le: „Z ozirom na izraženo željo v Vašem listu glede užitnine od vina, mesa itd., naznanjam v soglasji z mnogimi gostilničarji, da nam je v materijelnem oziru vse jedno, kdo pobira ta davek, ki ga moramo plačevati. Ali bode deželi na korist, ako bode prevzela pobiranje tega davka, to prepuščamo v preudarek gg. deželnim poslancem.“ — No, mi Gorenjci moramo se prav čuditi zavednim Notranjcem, — da jim je vse jedno — ne rečemo sicer v materijelnem oziru. A kje pa so drugi oziri? — Kedo se še ne spominja časov, ko je imela znana družba deželno naklado v zakupu — koliko sitnosti smo morali prestajati od strani nadležnih dacarjev in revidentov, ko ti je pri vsem trojem vestnem plačevanju stal vedno za petami iskaje „kontrobanda“, ko niso bile niti postelje ne zibeli varne pred njimi, češ, tu notri utegne biti kaj skritega. In kako je sedaj? Uprava deželne naklade naroča svojim organom, naj bodejo sicer strogi, vendar pa potrpežljivi s strankami — in glejte, stvar ima drugačno lice. Vsak pošten obrtnik se lahko pošteno razume s nastavljenim organom, več ni tiste neslanosti in sovraštva. In smelo trdimo, da celo tisti, ki so bili preje vajeni „kontrobandarenja“, so sedaj postali vestni plačniki, kajti radi pravijo: „dežele ne smemo goljufati!“ In nastane sedaj vprašanje, ali se ne more tudi davek na vino in meso potom teh organov pobirati? Pošteno rečeno, da prav lahko. Organi so že nastavljeni, treba bi bilo le še tu in tam nekaj pomoči, in stvar bi se vršila v najlepšem redu v gotovo korist deželi.

Odločno tedaj želimo, da naši poslanci glasujejo za to stvar, ki bode olajšava za nas in lep prihodek deželi. Da so Notranjci v tem oziru tako nebrizni, se pač čudimo — morda oni ne skušajo zopnosti dacarjev znane zakupne družbe — ali pa je to kaka druga sapa, kajti čul sem, da bodo ravno takozvani radikali proti tej občni želji glasovali! Poudarjamo „vsakemu svoje“, vendar ako hočejo storiti gospodje v deželni dvorani kako uslugo obrtnikom in krčmarjem, ki reprezentujemo vendar veliko množino davkoplačevalcev, skrbijo naj, da dobi zakupne užitnine na vino, meso itd dežela v svojo oskrb!

Dnevne novice.

(Deželni odbor kranjski) se je danes vsled sklepa v šesti seji dne 25. t. m. kot ponudnik vdeležil javne dražbe, na kateri se je oddajal vžitninski zakup za davčne okraje Brdo, Vrhuika, Škofja Loka, Logatec, Senožeče, Mokronog, Trebnje. Vsklicena cena je bila 51.871 gld. Kakor čujemo, ponudili so zakupniki 66.000 gld., torej dobi vsled ponudbe de-

želnega odbora dežela nad 5600 gold. več dohodka pri vžitnini v imenovanih sedmih okrajih.

(V štajerskem deželnem zboru) je včeraj poslanec dr. Radaj vtemeljeval svoj predlog, da bi v prihodnje poslanci kmetskih občin z Gorenjega in Dolenjega Štajerskega volili vsak po jednega deželnega odbornika. Predlog se podpisali: dr. Radaj, Gödel-Lannoy, Alojzij Karlon, dr. Pscheiden, Gudenus, Hagenhofer, Kaltenegger, Schmirmaul, Regele, dr. Šuc M. Vošnjak, Jerman, dr. Serneec, Kurz, dr. Jurtela in Kukovec. Dr. Radaj je naglašal propad kmetskega prebivalstva. Kmetске prebivalstvo ima itak premalo zastopstva v zborih in tako tudi v deželnih odborih. V deželi živi 700.000 Nemcev in 400.000 Slovencev, toda Slovenci v deželnem odboru nimajo zastopnika. Zato deželni odbor tudi ne more, ko bi hotel, Slovincem biti pravičen, ker ne pozná slovenskih šeg, navad in potreb. Ko bi Slovenci imeli v deželnem odboru svojega zastopnika, zvedeli bi Nemci, kje Slovence čevelj žuli, in deželni odbor bi popravil marsikaj. „Apelujem torej,“ — pravi govornik, — „na Vašo modrost in pravičnost. Dajte nam jeden sedež pri obloženi mizi deželnega odbora, hvaležni Vam bomo in ne bomo pozabili, od katere strani nam je došla velikodušnost. V formalnem oziru nasvetujem, da se ta predlog izroči posebnemu odseku.“ — Poslanec Morre je nasvetoval, naj deželni zbor o tem predlogu preide na dnevni red. Deželni glavar grof Wurmbrand je na podlagi pravičnega reda dal dr. Radaja predlog na glasovanje; predlog je bil z večino vsprejet.

(Dnevni red) VIII. seje deželnega zbora kranjskega dne 31. oktobra 1889. leta ob 10. uri dopoldne. 1. Branje zapisnika VII. deželno-zborske seje dne 29. oktobra 1889. 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. 3. Poročilo deželnega odbora o prošnji več občin kamniškega in brdskega cestnega okraja zaradi uvrstitve občinske iz Preloga čez Domžale v Rodico k državni cesti držeče ceste med okrajne ceste. 4. Poročilo deželnega odbora o zgradbi nove bolnišnice v Ljubljani. 5. Poročilo deželnega odbora o gradnji bolnišnice za kužne bolezni. 6. Poročilo deželnega odbora s proračunom deželnega zaklada za l. 1890. 7. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o prošnji občanov katastrske občine Rakitne, da bi jo pridružili občini Borovnica. 8. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o prošnji občanov podobčine Orle, da se ločijo od dobrunjske županije v samostalno občino Rudnik. 9. Utemeljenje samostalnega predloga g. poslanca Ivan Hribarja in tovarišev ob ustanovitvi deželne hipotečne banke v vojvodini Kranjski. 10. Ustno poročilo odseka o napravi nove iz Radenc navkreber držeče, z okrajno cesto Kočevje-Poljane-Staritrgr-Vinica stikajoče se cestne proge, potem gledé podpore za to cesto in gledé njene uvrstitve med okrajne ceste. 11. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o § 1. letnega poročila „Skleneni zakoni“ z uvodom „Praznovanje štiridesetletnega vladanja Njegovega c. in kr. apostolskega veličanstva“. 12. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o § 3. letnega poročila „Deželno-kulturne in zdravstvene reči“. 13. Ustno poročilo finančnega odseka o poberanju deželne naklade na žgane opojne tekočine v lastni režiji. 14. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učitelja Venca Sturma za zvišanje pokojnine. 15. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Maksa Ivanetiča, da bi se rehabilitiral kot definitiven učitelj. 16. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji pomožnega učitelja Franc Pugla za miloščino. 17. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji učiteljeve vdove Ivane Germ za podporo. 18. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji posestnikov iz vasi Gorenje, Srednje in Spodnje Gamlje gledé podpore za uravnavo Save. 19. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajnega cestnega odbora ribniškega, da bi se odpisalo posojilo 647 gld. 9 kr. 20. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajnocestnega odbora ribniškega gledé podpore za vzdrževanje cestarjev. 21. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o prošnji občin Moravče, Peče in Drtija, da bi se cesta preložila iz Moravče do Lukovice. 22. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o načrtanem zakonu, s katerim se prenamejajo §§ 5., 6. in 7. zakona z dne 20. julija 1863, deželni zakonik šte. 12, o plačevanju troškov za postavljanje in vzdrževanje katoliških cerkvenih in prebendnih poslopij, potem za preskrbovanje cerkvenih potrebščin. 23. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji kra-

jevnega šolskega sveta na Robu gledé podpore za vodnjak pri šoli. 24. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu deželnega posejilnega zaklada za leto 1890. 25. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji katoliškega društva rokodelcev v Novem Mestu gledé podpore za zgradbo društvene hiše. 26. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1888. 27. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o § 5. letnega poročila „Občinske reči“, marg. št. 1., 2., 3., 4., 5. 28. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o prošnji občine črnomaljske za uvrstitve ceste iz Grosuplega čez Črnomelj v Vinico med deželne ceste. 20. Ustno poročilo upravno-gospodarskega odseka o prošnji okrajnega cestnega odbora radeškega, da bi se preložila cesta čez Brunek.

(Vojvoda Württemberski.) novi korni poveljnik graški, je danes ob 6. uri zvečer prišel iz Celovca v Ljubljano nadzorovat posadko.

(Kako zanesljiva so „Slov. Naroda“ poročila.) V predvečerašnji številki piše omenjeni list: „Na Razdrtem bili so prebivalci preteklo nedeljo prijetno presenečeni, kajti čez deset let so zopet jedenkrat imeli mašo „od fare“. Razsodni čitatelj si bode ta dogodek lahko raztolmačil.“ A kakor smo mi izvedeli iz zanesljivega vira, je stvar taka-le: Razdrteci imajo v svoji podružniški cerkvi vsaj štirikrat na leto ob delavnikih sv. mašo, katero jim opravi farna duhovščina, ako slučajno v Razdrtem nimajo lastnega mašnika. Ob nedeljah in praznikih pa res od 1. januarja 1882 „od fare“ ni moglo biti sv. opravilo v Razdrtem, a le zaradi tega ne, ker je zavoljo pomanjkanja duhovnikov od takrat do letošnje jeseni bil „pri fari“ le jeden sam g. kapelan. Vso to dōbo so morali odpasti nedeljski in prazniški „ekskurzi“ pri podružnicah, torej tudi v Razdrtem, kajti te dni morala se je v farni cerkvi v Hrenovicah opravljati javna božja služba jutranja in ob 10. uri, kar je v Hrenovicah tembolj potrebno kakor drugod, ker je farna cerkev ravno v sredi fare, in bi morala polovica ljudi hoditi 1/2 do 1 1/2 ure daleč k sv. maši, kedar bi „pri fari“ ne bilo božje službe. Koncem leta 1883. so Razdrteci dobili lastnega mašnika, upokojenega župnika č. g. Jakšiča, kateri jih je pa kmalu zapustil — zakaj, vedo najbolj Razdrteci sami. A tudi v tej dōbi, ko je bil v farni cerkvi samo jeden kapelan, je sedanji g. župnik hrenoviški na Božični praznik l. 1888. v Razdrtem opravil sv. mašo.

(Muzejsko društvo) je imelo sinoči svoj shod. Prav zanimivo je bilo predavanje g. kustosa Müllnerja o naravoslovji železa. Kazal je, kako se železo plavi. Grodelj ima 5% ogljeca, jeklo 2 1/2% ogljeca v sebi in navadno ali mehko železo je ogljeca čisto oproščeno. Stari narodi niso znali železa prav plaviti, ker niso razumeli izvleči iz njega ogljeca. Zato so v starih grobovih najdene stvari bolj grodeljnaste kot železne. Tako so plavili ljudje železo po Kranjskem, še predno so Rimljanje zasedli deželo. Izdelovali so tudi že prej razno orodje in orožje rimskemu podobno, kar pričajo krivi noži, ki so se našli na Vačah in v Bohinju. Rimljani so se le poslužili naših ljudij, njih starih plavčev in kovačnic, da so jim dali kovati svoje sulice. Stari plavči niso bili ob vodah, ampak na hribih, koder je močan veter vlekel pod ogenj, da je oglje huje gorelo in ruda se stopila. Plavili so pa železo v jamah, kakor delajo po poročilu misijonarja Vinka še zdaj narodi, stoječi na nizki stopinji omike. Z železno rudo vred se stopi v plavžu tudi kamnena primes, apnenec itd., ki napravi po raznem združenji žlindro, podobno skorji nad tekočim grodeljnom v matarogah. In čudno! tudi po grško in latinsko se ta žlindra imenuje skorija (σχορία, scoria), kakor da bi bili Grki in Rimljanje ohranili ime, ki je bilo v slovenskem Noriku domače. Staro orožje je bilo zelo jekleno, kakor je kazal g. kustos na izbrušenih sulicah in ostrih nožih, koder se je tudi videlo, da rija prej obje železo kot jeklo. Dalje je kazal rimske denarje, ki so se našli na griču Jereka pri Srednji vasi v Bohinji, in ki segajo od Avgusta do Konstansa (srede 4. veka). Poleg denarja ondi izkopane reči pričajo, da je bil todi nekda utrjen rimski plavž ali fužina. Nekaj krpeljev (krivih nožčev) in drugih rečij, kakor tudi star plug, je izkopal ondi knez Windischgrätz ter poslal v muzej na razgled. Kopalo se bo na Jereki bolj natanko prihodnjo spomlad. Prof. Voss je povedal drobtinico o kranjski flori, namreč, kako da je Cojzova vijolica (Viola Zoisii), katero je naš Cojz prvi zasledil na Karavankah (na Stolu in Belšici),

razširjena tudi po Bosni in Črnigori. Gosp. profesor meni, da bi se bila ta cvetka, kakor tudi Daphna Blagajana iz Bosne zasejala proti severu v naše Karavanke. Mogoče! Znabiti se bode še slovenščina sčasoma zasejala v sobe Rudolfinuma, če ne na prvo, vsaj na drugo mesto, da ne bo pri takih predavanjih vladal izključno nemški jezik v srci dežele slovenske.

(Domača umetnost.) Tukajšnji akademični slikar g. Grile je v Gientinijevi izložbi izpostavil kopijo Mater božje po znani sliki Gabriela Maxa. Kopija je jako mojsterski izvršena s suhimi barvami (pastel) ter je na prodaj.

(Plemenske bike) so kupili v Lescah: baron Rechbach, Anton Starč iz Mengša, Janez Kavčič iz Sore in baron Apfaltrern iz Sv. Križa pri Kamniku.

Telegrami.

Dunaj, 29. oktobra. Cesar je zjutraj iz Merana došel ter se odpeljal v Schönbrunn. Budimpešta, 29. oktobra. Od 1. novembra se bode na Ogerskem od časnikaških brzozavk plačevalo po jeden krajcar od besede brez temeljne pristojbine.

London, 29. oktobra. „Times“: Car je sprejel vabilo sultanovo, da ga bo spomladi v Carjigradu obiskal.

Carjigrad, 29. oktobra. Od opoludne razsaja velik požar v Skadru, ki je bajje vpepelil že nad tisoč hiš.

Umrlj so:

V bolnišnici:

29. oktobra. Miklavž Kampič, gostač, 65 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
29.	7. u. jut.	740.6	7.2	brezv.	megla	7.68
	2. u. pop.	739.9	13.6	sl. vzh.	oblačno	dež
	9. u. zveč.	740.3	10.4	sl. zapad	"	

Srednja temperatura 10.4° za 2.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

30. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	70	kr
Srebrna " 5% " 100 " 16%	85	"	85	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	60	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	85	"
Akcie avstr.-ogerske banke	919	"	—	"
Kreditne akcije	314	"	50	"
London	119	"	05	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	47	"
Cesarski cekini	5	"	66	"
Nemške marke	58	"	35	"

Tržne cene v Ljubljani

dné 30. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	4	66	Surovo maslo,	—	90
Ječmen,	4	33	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	—	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	30	Goveje meso, kgr.	—	58
Proso,	4	66	Telečje	—	56
Koruz,	5	—	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	67	Koštranovo	—	42
Leča,	12	—	Pišane	—	40
Grah,	13	—	Golob	—	19
Fizol,	10	50	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	1	—	Slama,	2	32
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	7	15
Špeh svež,	—	56	" mehka,	4	30

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Nagrobne križe
lepo in bogato s pravim zlatom pozlačene
s kamnom in brez istega
po najnižjih cenah in v velikem izboru
priporoča
Andr. Druškovič,
trgovec z železnino v Ljubljani,
Mestni trg št. 10.
Na željo pošljejo se ilustrovani
ceniki. (4—4)

ZA ZIMO!!!
Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu
v varstvo zoper prehlajenje
najbolje priporočeno:
1 trikot-flanelen telovnik in 1 take spodnje hlače skupaj gl. 2.75
isto za gospe " 3.—
otroška spodnja obleka " 1 do 1.50.
Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska nazna-
novalnica v Brnu. (30—8)
(I. oester. Handels-Auskunfts-Bureau Brünn.)

Marijacejske želodčne kapljice
posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.
Izkušene pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorčici, zlatenici, gnjusu in bruhanju, glavobolu (če izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijačami. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr.
Osrednji razpošiljatelj: Lekarnar KAROL BRADY, Kromeriz (Moravija).
Svarilo! Pristne marijacejske želodčne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rdečem zavrtku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti na vsaki navodilu rabe razenaznovo, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu.

Marijacejske čistilne kroglice.
Že več let s najboljšim uspehom pri zaprtju in zapeknanju rahle kroglice se sedaj mnogo ponarejajo. Pariti je tolaž telesa na zgorajšnje varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradya, Kromeriz. — Cena škatljici 20 kr., 6 škatljic 1 gl. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 škatljic s prsto dopolnitvijo 1 gl. 20 kr., 12 škatljic 2 gl. 20 kr.
Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in škatljici naveden v navodilu rabe.
Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice se pristno dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — v lekarnarju Svobodni; — v Postojini: pri lekarnarju F. Baccarichu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabiani; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Roblek; — v Novem Mestu: pri lekarnarju Dominiku Bizoziju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blažku.

Za manufakturne trgovce in zasebnike.
Izvrstne češke tkanine
znane trvdke
Vilj. Markl, Wamberg (Češko).
Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrzci.
Barbant, v vseh barvah, dobre vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši vzorci, dobre vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi vzorci, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10—11) f
Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Brata Eberl,
izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Franciškansko cerkvijo, v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Bleichenbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)
Cenike na zahtevanje.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.